

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:1

Explicatio en applicatio (§01. 07).

We komen nu tot de explicatio en applicatio van Act.1:1-3, zeg maar de uitleg en toepassing van het voorhanden gedeelte. In §01.07.01 behandelen we Act.1:1; in §01.07.02 behandelen we Act.1:2; en in §01.07.03 behandelen we Act.1:3.

Uitleg en toepassing van Act.1:1 (§01.07. 01).

Nu dus explicatio en applicatio van Act.1:1.

We geven eerst de tekst weer, zoals ik die letterlijk vertaald heb: *‘Zie, het eerste boek nu heb ik geschreven, o Theofilus, over Hem overeenkomstig alles wat JEZUS gedaan heeft en overeenkomstig alles wat Hij onderwezen heeft vanaf de dag van Zijn ontvangenis.’* Een opmerkelijke lezer zal hier de Hebreeuwse tekst in herkennen, hoewel ik normaliter in deze Bijbelstudies de Statenvertaling gebruik.

En als u naar de reden vraagt? Wel, omdat ik deze vertaling over het algemeen de beste vind in de Nederlandse taal, die aan de grondtekst het meeste recht doet; hoewel ik er ook van kan afwijken zoals nu. Vanzelfsprekend blijft het van het hoogste belang de grondtekst te bestuderen in het koinè-Grieks met raadpleging van de Latijnse en de Hebreeuwse weergave als tekstgetuigen. Ook raadpleeg ik de Herziene Statenvertaling en andere Nederlandse vertalingen, hoewel ik van oordeel ben dat de Herziene Statenvertaling de Bijbelse tekst meer interpreteert zoals de hoorders het willen.

Koptekst Bijbelstudie (§01.07.01. 01).

De koptekst van deze Bijbelstudie zal de lezers, die geen Grieks kennen, vreemd voorkomen. Ik zal het proberen uit te leggen. Normaliter spreken we over: ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Dat zijn de Griekse hoofdletters van dit Bijbelboek. De Griekse zinsnede “πραξεις αποστολων”, praxeis apostoloon” betekent eenvoudig: “handelingen van apostelen”. In het Latijn staat er “actus apostolorum” en betekent “handelingen der apostelen”. Vandaar mijn afkorting van “Handelingen der apostelen” tot Act.! In het Hebreeuws ontbreekt deze tekst, of het zou het volgende moeten zijn: “de handelingen van de uitgezondenen”. Zie ook onder §01.02 en §01.03.01.01.

Het blijkt dat in de grondtekst zo’n opschrift in de meeste handschriften ontbreekt. Veel later, in de dertiende eeuw nC. zijn deze en dergelijke opschriften boven de diverse Bijbelboeken geplaatst. Ze zijn dus niet van Goddelijke oorsprong maar door de kerkelijke traditie bepaald. Het woord “πραξεις” betekent “aange-

legenheden”, “zaken”, “handelingen”. Het Nederlandse woord “praktijken” is ervan afgeleid. Maar mijns inziens is de toevoeging “αποστολων”, dus “van apostelen” verkeerd gekozen. Daarvoor heb ik de volgende argumenten:

Ten eerste omdat dit Bijbelboek niet handelt over alle apostelen, maar slechts over twee in het bijzonder, namelijk Petrus en Saulus of Paulus. En ten tweede omdat het niet gaat over wat apostelen hebben gedaan. Die zijn immers zondige mensen. Het gaat over wat de HEILIGE GEEST heeft gedaan.

Een correcte weergave van de geschiedenissen, die in dit Bijbelboek vermeld staan, zou daarom moeten zijn: “handelingen van de HEILIGE GEEST”. Daar gaat het immers over. De HEILIGE GEEST heeft apostelen geleid om het Evangelie van Kruis en Opstanding te verkondigen in de wereld tot zondaren en zondaressen, opdat zij zalig worden door CHRISTUS middels geloof en bekering. Door het werk van de HEILIGE GEEST via de prediking.

Dat is nog steeds het werk van de herders en leraars van vandaag. En zalig, wie de HEILIGE GEEST daartoe bekwaamt!

Vandaar dat ik deze Bijbelstudies over het Bijbelboek van de Handelingen der apostelen heb genoemd: ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ, praxeis tou hagiou pneumatos, Handelingen van de HEILIGE GEEST. Al staat het natuurlijk iedereen vrij het gebruikelijke “Handelingen der apostelen” te hanteren, als men maar weet dat het in dit Bijbelboek gaat over de Handelingen van de HEILIGE GEEST en niet over handelingen van mensen, al heten zij apostelen.

Het eerste boek (§01.07.01.02).

Act.1:1 begint met de woorden: *‘het eerste boek’*. In deze paragraaf leggen we dus de nadruk op de eerste twee woorden. In de volgende paragraaf op het laatste woord.

We herinneren eraan dat de Hebreeuwse weergave in tegenstelling tot de andere geraadpleegde weergaven begint met het woord הנה, h¹nn^{eh}, dat is een partikel van opmerkzaamheid en te vertalen met “zie”; wellicht in overeenstemming met het Griekse μεν, men, en te vertalen met het woordje “nu” of onvertaald laten; en met het Latijnse woord quidem, en te vertalen met “voorzeker” of onvertaald laten. In elk geval komt de vraag naar boven: wat is er de bedoeling van?

Wellicht vraagt een lezer zich af of dat nu zo belangrijk is. Maar ik denk aan Luther: let op de kleine woordjes! Wie alleen de Nederlandse tekst leest, zal het niet opvallen, want daar is

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:1

het onvertaald gelaten. Toch meen ik dat zo'n woordje wel degelijk van belang is. Mijn gedachte daarbij is het volgende. Toen Lukas zich zette tot het schrijven van dit Bijbelboek, heeft hij ongetwijfeld gedacht aan zijn eerste boek. Dat komt in zijn herinnering naar boven. Daar duiden de woorden “eerste” en “Theofilus” op en ook het vervolg van Act.1:1-3, dat de inhoud van heel het leven en werk van de HEERE JEZUS samenvat.

Heel welbewust schreef Lukas dit Bijbelboek. Hij is er niet van los gekomen. De HEILIGE GEEST heeft dit op zijn hart gebonden, zo mogen we concluderen. Of zo'n eerste woordje ook belangrijk is voor de uitleg en toepassing!

Want hoe bereiden wij ons voor wanneer we geroepen worden om GODS vrije genade te verkondigen? Biddend? Onder de inwachting van de HEILIGE GEEST? Of denken we er hoege-naamd niet over na?

Dat is het eerste wat we naar aanleiding van dit woord met u willen delen. Het volgende is het woord “eerste”. De Hebreeuwse weergave geeft het woord רִאשׁוֹן, rⁱsjw^on, weer. Daar is de stam ראש, r^osj, in verborgen. En deze stam vinden we ook het eerste woord in Gn.1:1. Ik denk dan aan het woord בְּרֵאשִׁית, b^er^esjy^t, wat weergegeven wordt met “in den beginne”.

Een en ander leidt mij tot de conclusie dat onze GOD gebruik gemaakt heeft van de Christen Lukas om het schrijven van dit Bijbelboek te ondernemen naast het Evangelie. Met andere woorden, ook dit boek is geïnspireerd door de HEILIGE GEEST. En daarvoor heeft Hij Lukas gebruikt. De schrijver van Handelingen heeft dit boek niet op eigen houtje en naar eigen believen geschreven maar door GOD geleid; met zelfverloochening en eenvoudig omdat GOD het wil.

En als het goed is, geldt dit ook van alle dienaren GODS. Bij alles wat wij doen of laten. Maar zeker wanneer wij GODS Woord hebben te verkondigen. Daarbij komt niet ons eigen gevoelen allereerst naar voren maar om te willen wat GOD wil. Met zelfverloochening en eenvoudig omdat Hij het wil. We zijn immers niet onze eigen baas maar de allerhoogste GOD heeft ons in dienst genomen. We zijn verbi Divini minister! En we hebben het woord en werk van onze hemelse Zender te vertegenwoordigen, zoals een hond zijn baas verdedigt wanneer hij wordt aangevallen.

Het eerste boek vv. (§01.07.01.03).

We letten in deze paragraaf op het woord “boek”. In het koinè-Grieks staat er voor “boek” het woord λογος, logos, dat eigenlijk “woord” betekent; dus “het eerste woord”. Dan denken

we onwillekeurig aan het begin van het Evangelie naar Johannes waar duidelijk is dat met dit woord λογος de HEERE JEZUS CHRISTUS is bedoeld. Het Woord Dat vlees geworden is en Dat in den beginne is en Dat GOD is (J.1:1-18).

Met andere woorden, Lukas heeft deze handelingen niet alleen geschreven onder de inspiratie van de HEILIGE GEEST maar ook in opdracht van de gekruiste en opgestane HEERE JEZUS CHRISTUS, Wiens dienaar hij is. Het is goed om daarop te letten. Voordat Lukas één woord aan het papier toevertrouwt, is hij horig aan Hem, Die werkelijk het Eerste Woord heeft, zijn Heiland. Het is alsof we hem hier al horen zeggen wat later Saulus spreekt: Wat wilt U, dat ik doen zal (Act.9:6)! Een les voor ons allen!

Daarbij valt ook nog op dat “boek” in de boekentaal van de Oudheid, en dus ook van het Nieuwe Testament, de afzonderlijke boekrol is van een samenhangend werk. Eén van de redenen waarom het Evangelie naar Lukas en dit Bijbelboek bij elkaar horen.

De kanttekeningen bij de Statenvertaling stellen, dat deze zinsnede in het Grieks letterlijk “de eerste rede” luidt, hetgeen de kanttekenaar aldus verklaart dat de schrijver hier zijn Evangelische historie verstaat. Zodat daaruit, alsook uit het volgende, blijkt dat de heilige evangelist Lukas ook dit boek geschreven heeft.

Een boek, of liever: een boekrol, was in de Oudheid erg duur. Dat kostte een vermogen dat voor de gewone man of vrouw niet was weggelegd. In behoorlijk grote steden had men vaak een bibliotheek waar deze boekrollen ter inzage lagen die men ook kon raadplegen.

Ook valt op dat de Latijnse tekst in plaats van “boek” het woord “sermo” heeft gebruikt, dat eigenlijk een “preek” of een “verhandeling” betekent, al heeft dit woord diverse betekenissen. Wellicht dat het Latijn daarmee laat uitkomen dat het de begeerte van Lukas was dat mensen door dit woord of verhandeling over JEZUS CHRISTUS tot geloof en bekering zouden komen. Dat is voor elke trouwe dienaar van het Woord een recht verlangen. Want niemand hebben we over voor het eeuwige verderf.

Heb ik geschreven (§01.07.01.04).

Reeds nu merk ik op dat de Hebreeuwse weergave direct na de woorden “het eerste boek” de naam “Theofilus” noemt, terwijl de Griekse tekst deze naam eerst invoegt na de woorden “heb ik gemaakt, uitgaande van alles”. Dat zal te maken hebben met de Hebreeuwse wijze van spreken, maar is wel opmerkelijk. Bovendien “loopt” de zin op deze manier beter. We komen er later nog op terug.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:1

Het Griekse woord *ἐποίησεν*, *epoièsa-mèn*, weergegeven met “heb ik gemaakt”, komt van het werkwoord *ποιεω*, *poieoo*, en staat in de vorm van een aoristus medium. Dat betekent ook dat Lukas dit Bijbelboek heel welbewust heeft geschreven. Het woord betekent “maken”, “doen”, “scheppen”, “verrichten” in actieve vorm, en in de mediale vorm, zoals hier, betekent het “voor zichzelf iets maken”.

We mogen, hiervan uitgaande, veronderstellen, dat Lukas deze verhandeling eerst ten eigen nutte, voor eigen gebruik, heeft geschreven, maar later dit toch in boekvorm heeft uitgegeven, misschien door Theofilus gedrongen. Maar dit is slechts een veronderstelling.

Het woord *ἐποίησεν* zal hier de betekenis hebben van “schrijven”. De vertaling moet dus luiden: “heb ik geschreven”. Want je maakt of vervaardigt geen boek; je schrijft een boek! Dat is ook de interpretatie van deze zinsnede in de Hebreeuwse weergave met *כְּתַבְתִּי*, *k^{at}abyⁱ*, “heb ik geschreven”.

Taalkundig mogen we Act.1:1 tot hiertoe als volgt ontleden: Onderwerp is “heb ik geschreven. Lijdend voorwerp is: “het eerste boek nu”. Zo staat het tenminste in de Griekse grondtekst. De vraag is nu: wie is die “ik” in “heb ik geschreven”. Het antwoord daarop is niet moeilijk. We hebben er eerder over geschreven! Zie §01.00.01.

We zien Lukas. Een heiden die in Antiochië Christen is geworden. Paulus is naar de mens zijn grote leermeester. Vanaf de tweede zendingsreis van de apostel Paulus is hij diens trouwe reisgenoot, die hem op zijn zendingsreizen vergezelt. Niet alleen als arts maar bovenal omdat hij geestelijk met Paulus verbonden is. Wellicht heeft hij dit Bijbelboek geschreven toen hij in Rome was, toen hij Paulus terzijde stond, toen deze zich moest verantwoorden voor de keizer, op wie hij zich had beroepen. Dat zou dan na 62 nC. zijn geweest.

Misschien wel in een eigen gehuurde woning (zie Act.28), natuurlijk zonder soldaat. We zien hem aan zijn schrijftafel zitten met een aantal naslagwerken bij zich. Want hij zal alles wel ijverig onderzocht hebben net als bij het schrijven van het Evangelie. Aangespoord tot schrijven door Theofilus wellicht. Maar in elk geval biddend om de leiding en de kracht van de HEILIGE GEEST. HEERE, wat wilt U dat ik doen zal!

Zalig om zo in het Koninkrijk GODS in zelfverloochening en Godzaligheid werkzaam te mogen en te kunnen zijn! Van GODSWEGE roepen! Door GOD bekwaam gemaakt! En daar bij gebleven ondanks alles wat er tegen in komt. Door kwaad gerucht en goed gerucht! Door eer

en oneer! Als verleiders en nochtans waarachtigen!

Mogen ook wij op deze manier dit Bijbelboek ontvangen! Van Godswege!

Ondanks alles wat tevoren gezegd is, leggen we nog even de nadruk op “ik” in de zin van “heb ik geschreven”. Dat schrijft Lukas niet om zichzelf op de borst te kloppen: Kijk eens wat ik gepresteerd heb. Hij stelt zichzelf niet in het middelpunt van de belangstelling. Integendeel! Hij wil er alleen maar mee te kennen geven welk een genade de HEERE JEZUS door Zijn HEILIGE GEEST aan hem heeft betoond. Dat hij ertoe verwaardigd is om te schrijven aan heel de Kerk van CHRISTUS hoe de HEILIGE GEEST via de prediking van de apostelen het werk van CHRISTUS in Kruis en Opstanding uitgewerkt heeft in de harten van zondaren en zondaressen. Niet het middel, waarvan de HEILIGE GEEST Zich bedient, is belangrijk, maar Zijn Persoon. Wat Hij doet en werkt.

Wat is dat ook een les voor elke predikant van vandaag. Hij schuilt, als het goed is, weg achter het Woord, dat hij in GODS Naam bedienen mag. Hij gaat als het ware een stapje opzij, opdat CHRISTUS en Zijn werk van verzoening door voldoening heerlijk schittert vanaf de stoel en in de harten en levens van elke ware gelovige.

Wanneer mensen na afloop van de kerkdienst tegen een dominee zeggen: ik heb veel gehad aan uw preek, is dat ongetwijfeld goed bedoeld. Tenminste, wanneer ze ermee willen zeggen, dat de HEERE die preek gebruikt heeft voor hun ziel, hetzij tot vermaning hetzij tot vertroosting. In elk ander opzicht zeggen ze het tot de verkeerde persoon! We hebben zo spoedig last van gist in onze schoenen, als u begrijpt wat ik bedoel!

Theofilus (§01.07.01.05).

We wezen er al eerder op, dat de Griekse en Latijnse tekst de naam “o Theofilus”, geplaatst hebben na de woorden “uitgaande van alles”. De Hebreeuwse tekst en de gebruikte Nederlandse teksten plaatsen deze naam hier. Naar mijn mening past dit ook beter. Waarin alle teksten overeenstemmen, is in het feit dat deze naam een zogenaamde vocativus is, een naam waarmee iedereen werd geroepen; doorgaans voorafgegaan door het woordje “o” in het Grieks dat zoveel wil zeggen als ons woord “o”.

Sommige verklaarders willen hieruit afleiden dat Lukas dit Bijbelboek aan deze Theofilus heeft opgedragen, net als het Evangelie. Maar zover wil ik niet gaan. Naar mijn mening heeft Lukas het Evangelie en ook dit Bijbelboek opgedragen aan en bestemd voor heel de Christelij-

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:1

ke Kerk, en dus ook aan ons, en niet aan één persoon. Was dat laatste het geval, zouden wij kunnen zeggen: de boodschap is niet voor ons bedoeld.

Wanneer we de naam Θεοφιλε, Theofilus, ontleden, staat er letterlijk “liefhebber van GOD”. Op zich heeft deze benaming niet persé een Christelijke betekenis. Θεος, theos, in de Griekse taal, of Deus in het latijn, is in wezen de naam voor een bepaalde Godheid, de naam van een afgod.

Daarbij kent het Grieks drie woorden voor “liefhebben” met alle drie een andere betekenis.

Het woord dat hier gebruikt is voor “liefhebber” is een woord dat een bepaalde vriendschappelijke betrekking weergeeft tussen de ene en de andere persoon.

Een ander woord voor “liefhebben” heeft meer een erotische, seksuele betekenis.

Het laatste woord voor “liefhebben” is het woord dat in 1K.13 genoemd wordt en een diepe, zichzelf verloochende liefde is.

We mogen derhalve uit dit alles concluderen dat er een bepaalde vriendschapsband is geweest tussen Lukas en Theofilus, maar niet persé een broederband zoals tussen de ene Christen en de andere.

Wel willen we nog wijzen op het feit, dat Lukas in het Evangelie voor Theofilus het woord “voortreffelijke” gebruikt (L.1:3) en het hier weglaat. De stadhouders Felix en Festus worden eveneens “voortreffelijke” genoemd. Maar Lukas laat het in Act1:1 weg bij de naam “Theofilus”. Wat zou daar de reden van kunnen zijn?

Sommige verklaarders menen dat in de periode tussen L.1:3 en Act.1:1 Theofilus bekeerd en Christen is geworden, hetgeen hem zijn baan kostte. Nu is hij geen voortreffelijke meer maar een broeder. Nu hoop ik van harte dat dit voor Theofilus waar is, maar er wordt in de Bijbel geen melding van gemaakt. Lukas zou dit toch echt wel gezegd hebben. En om dit te herleiden uit het feit, dat het woord “voortreffelijke” ontbreekt, gaat mij te ver.

Iets anders is dat wij vandaag als Christenen geroepen zijn om vriendschapsbanden te onderhouden ook met hen die niet als Christen bekend staan. We dienen dan natuurlijk wel uit te komen voor het feit dat wij zelf Christenen zijn. Als de apostelen bevreesd waren geweest ervoor uit te komen dat ze CHRISTUS hadden liefgekreken, was het Evangelie nooit in Europa gekomen, menselijkerwijs gesproken.

GOD heeft slechts één woord nodig om het hart van onze medemens te bereiken. En daarbij, als het voor mij kan bij de HEERE, kan

het voor iedereen!

Over Hem (§01.07.01.06).

Zoals eerder aangegeven, volg ik in plaats van de Griekse en Latijnse nu de Hebreeuwse tekst van Salkinson-Ginsburg. Dit woord ontbreekt in al de door mij gebruikte vertalingen maar niet in de Hebreeuwse tekst. In het Hebreeuws is “over Hem” de weergave van בּוּ, bw^{oo}. Het woord is opgebouwd uit een voorzetsel בּ, b^e, en het persoonlijk voornaamwoord in de derde persoon mannelijk enkelvoud וּ, w^{oo}.

Reden voor mij om van deze tekst gebruik te maken is niet alleen gelegen in de Hebreeuwse manier van spreken maar bovenal in de nadruk die de tekst legt op Hem. In het Hebreeuws is deze “Hem” JESJOEAH. Wij zouden in onze taal zeggen: JEZUS, de Verlosser, Redder, Zaligmaker. De rest van Act 1:1, “overeenkomstig alles wat JESJOEAH gedaan heeft en overeenkomstig alles wat Hij onderwezen heeft vanaf de dag van Zijn ontvangenis”, is van dit kleine woordje בּוּ afhankelijk. Zo wordt in het Hebreeuws JESJOEAH omschreven! De exegese heeft zich hiervan rekenschap te geven!

Evangelist, historicus en geneesheer Lukas legt hier duidelijk de volle nadruk op JEZUS. Er is niets van Lukas zelf bij. Over JEZUS alleen gaat het in dit Bijbelboek. Hij alleen dient in het middelpunt te staan van de verkondiging van het heilig Evangelie, of anders is het **geen** verkondiging.

Waarover moeten we anders preken als het niet over JEZUS is, Die onze schuld verzoent en ons onze zonden vergeeft in Zijn dierbaar hartebloed. We hebben geen andere boodschap. Later zal de apostel Paulus aan de Galaten schrijven: *‘Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.’* (G.1:8)

Overeenkomstig alles wat JESJOEAH gedaan heeft (§01.07.01.07).

Ook op dit punt wijk ik af van de Griekse, Latijnse en Nederlandse teksten en volg het Hebreeuws, omdat ik dit duidelijker vertaald vind dan de andere teksten. Lukas is geen kunstelijk verdichte fabelen nagevolgd maar nauwkeurig de werken en leringen van JEZUS nagegaan en heeft die dienovereenkomstig neergeschreven. De andere weergaven in het Grieks, Latijn en Nederlands acht ik veel vlakker weergegeven dan het Hebreeuws op dit punt.

Wel maak ik een uitzondering voor het Griekse woord ηρξατο, èrksato, dat vertaald moet worden met “begonnen heeft”. Daarin

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:1

schuilt de gedachte dat CHRISTUS Zijn werk als Middelaar en Verlosser voortzet, nadat Hij opgenomen is in de hemel. Het begin van Zijn werken is op aarde geschiedt tijdens Zijn omwandeling; de voltooiing van Zijn werken geschiedt in de hemel aan de rechterhand van Zijn hemelse VADER. CHRISTUS is in de hemel niet zonder werk. Dat betekent het Griekse woord.

In de Hebreeuwse versie ontbreekt dit woord “begonnen heeft”, al is deze handeling verborgen in de gebruikte tijden van de weergegeven werkwoorden, de zogenaamde qal perfectum. Maar in deze versie legt Lukas de nadruk op het gegeven dat CHRISTUS Zijn werken ter verlossing en zaligheid op Golgotha heeft volbracht, en dat er nu niets, helemaal niets, bij komt vanuit de mens. Daar wijst ook de herhaalde zinsnede op “overeenkomstig alles wat Hij onderwezen heeft”, terwijl deze herhaalde zinsnede ontbreekt bij de andere weergaven. Voor mij hecht ik aan deze laatste versie!

Lukas duidt hier op de daden van de HEERE JEZUS tijdens Zijn leven op aarde. Zijn wonderen. Zijn genezingen. Zijn woorden, Zijn gesprekken al is dat soms zonder woorden, Zijn onderwijs. Over dit laatste straks meer. Het onderscheid tussen de werken en het onderwijs van de HEERE JEZUS is soms moeilijk te trekken. Want Zijn wonderen en genezingen staan namelijk niet op zichzelf maar onderstrepen Zijn leer en onderwijs. Daarom behoren ze beiden bij elkaar. Wanneer in Handelingen apostelen wonderen verrichten, doen zij hetzelfde in navolging van hun Meester.

Dat is ook een les voor ons in de tijd waarin wij leven. Laten wij daden van naastenliefde of medemenselijkheid vergezeld gaan met onze gebeden en onderwijs aangaande de HEERE JEZUS? Of schamen we ons voor het Evangelie? Vinden we dat te opdringerig? Maar mogen we andere mensen niet het allerbeste gunnen? En dat allerbeste is toch JEZUS CHRISTUS en Die gekruisigd en opgestaan?

Want indien we anderen slechts helpen voor de tijd en we laten hen voor de eeuwigheid in de kou staan, zijn we, naar ons inzicht, maar slechte helpers. Neen, spreek vrijmoedig met anderen over de HEERE JEZUS en doe wat uw hand vindt om te doen!

Overeenkomstig alles wat Hij onderwezen heeft (§01.07.01.08).

Het valt in de Hebreeuwse versie van Act. 1:1 op, dat het gebruikte woord הוֹרָה, hw^{oo}r^{aa}h, afgeleid is van het Hebreeuwse יָרָה, y^{aa}r^{aa}h, waaruit ook het woord תּוֹרָה, tw^{oo}r^{aa}h, afkomstig is; waar de eerste vijf Bijbelboeken van het Ou-

de Testament uit bestaan; de Torah. Het gaat Lukas hier dus over het onderwijs van de HEERE JEZUS, Zijn redevoeringen zoals de Bergrede.

Wat heeft de HEERE JEZUS Zijn leerlingen, Zijn volk, Farizeeën en Sadduceeën, vrienden en vijanden, onderwezen in de heilgeheimen van Zijn eeuwig getuigenis. Nooit werd Hij moe om het Koninkrijk GODS te verkondigen, zelfs aan heidenen zoals de Romeinse hoofdman, de Samaritaanse vrouw, aan tollenaars en zondaren en zovele anderen. Maar hoe velen hebben Zijn woorden verstaan? Zelfs Zijn naaste discipelen begrepen niet dat Hij moest opstaan uit de dood. Wat heeft Hij hen ook na Zijn opstanding en gedurende veertig dagen (Act.1:3) tot aan Zijn Hemelvaart onderwezen! L.24 en Act.1: 1-8 getuigen ervan.

Zijn onderwijs was niet alleen voorwerpelijk maar ook onderwerpelijk. Hij legde het na aan de harten van Zijn hoorders. Het was, om zo te zeggen, bevindelijk onderwijs. Het kwam niet op het uiterlijke aan. Dan zou het volk genoeg gehad hebben aan het onderwijs van de Schriftgeleerden. Het kwam op het innerlijke aan, op het persoonlijke geloof in Hem. Want Hij leerde hen als Machthebbende en niet als de Schriftgeleerden (Mt.7:29). Het volk werd voor een beslissende keuze gesteld: òf voor òf tegen JEZUS.

Dat is nog altijd de roeping van al GODS dienstknechten. De verkondiging van het Woord GODS is nooit vrijblijvend. Breken met de zonde en het volgen van de HEERE JEZUS met je hart en handen! Voor die radicale overgave stelt de prediking ons in de Naam van JEZUS. Zo hebben de apostelen gepreekt. Zo mogen ook wij nu het Woord GODS bedienen. Soeverein met bevel van geloof en bekering. Hetzij zij het horen, hetzij zij het laten (Ez.3:27)!

‘Want wij zijn GODE een goede reuk van CHRISTUS, in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan; dezen wel een reuk des doods ten dode, maar genen een reuk des levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwam? Want wij dragen niet, gelijk velen, het Woord GODS te koop, maar als uit oprechtheid, maar als uit GOD, in de tegenwoordigheid GODS, spreken wij het in CHRISTUS’ (2K.2:15-17).

Vanaf de dag van Zijn ontvangenis (§01.07.01.09).

Deze zinsnede laten alle andere weergaven weg behalve de Hebreeuwse versie. Toch staat het er duidelijk; מִיּוֹם הַחֲלוּ, m^{oo}y^{oo}m h^ach^{ill} w^{oo}, “vanaf de dag van Zijn ontvangenis”. Dat is natuurlijk heel bijzonder. Alleen de evangelist Lukas besteedt ruime aandacht aan alles wat te

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:1

maken heeft met de onbevleete ontvangenis van de HEERE JEZUS uit de maagd Maria. Lees maar in L.1:26-56.

We horen daar over de boodschap van de engel Gabriël aan de maagd Maria. Hoe Maria deze boodschap, dat ze zwanger zal worden van de Messias zonder de tussenkomst van een man, in het geloof heeft ontvangen. Hoe ze naar Elizabet, die zwanger is geworden op haar oude dag van de voorloper van de Messias, Johannes. En hoe Maria haar lofzang heeft gezongen tot de eer van Israëls GOD.

Niet alleen vanaf het begin van Zijn rondwandeling op aarde, toen Hij werd gedoopt, maar ook vanaf Zijn onbevleete ontvangenis heeft de HEERE JEZUS gewerkt en onderwezen. Aan Jozef en Maria. Aan de herders in het veld.

Aan de wijzen uit het Oosten. Toen Hij besneden werd. Aan Simeon en Anna. Vanaf Zijn onbevleete ontvangenis.

Maria heeft alles wat Hij gedaan en onderwezen had in haar hart bewaard. En wij? Hoe is het met ons? Alles wat de HEERE JEZUS gedaan en geleerd heeft, is ook aan ons verkondigd. Wat hebben we met dit Woord gedaan? Is het aan ons hart gelegd? Bracht het ons tot geloof en bekering? Is er vrucht in ons leven tot GODS eer? Want het is waar: “Die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen” (J.15:5).

Zalig wie uit genade leerling is geworden aan de voeten van CHRISTUS en uit genade ook leerling is gebleven!